

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristolna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Klerikalci se boje.

Klerikalci so v kranjskem deželnem zboru skovali volilni red za kmetске občine, s katerim so hoteli kar čez noč dobiti vso moč v vseh kmetских občinah v svoje roke. V tem volilnem redu se prav nič ni ozirali na zahteve in potrebe kmetskega ljudstva, temveč so ga tako napravili, kakor je to odgovarjalo njihovim političnim in strankarskim koristim. Klerikalni voditelji smatrajo namreč našega kmetovalca še vedno za ono brezumno ljudsko maso, ki slepo verjame sladkim besedam raznih klerikalnih koristolovcev in ki čez drn in stru sledi še tako nesposobnim klerikalnim voditeljem, ki so vso svojo pamet zajeli v ljubljanskem lemenatu. Toda naš kmetovalec je začel misliti in s tem je storil prvi korak, da se njegovo stališče zboljša. Naš kmetovalec je začel računati s svojo lastno močjo ter prihaja do prepričanja, da je on sam gospodar v svoji hiši, na svojem gospodarstvu in da mu ni treba gospodarjev, katere mu je vsilila klerikalna stranka, oziroma vodstvo te stranke.

In to mišljenje in naziranje našega kmetovalca se najbolj kaže pri občinskih volitvah, ki se vrše ravno zdaj po celi Kranjski. Nade klerikalne stranke se niso izpolnile. Veliko občin, v katerih je prej brez odpora gospodaril klerikalizem, je prešlo v roke samostojno mislečih kmetovalcev. In to se ni zgodilo vsled večje agitacije, temveč ljudstvo samo iz sebe se je začelo gibati in se začelo otresati klerikalnega jarma, vsled katerega naš kmetovalec vidno nazaduje in propada. Naj imajo klerikalni voditelji in klerikalni časopisi vedno polna usta, kako se je naš kmetски stan vsled klerikalne politike povzdignil in si pomagal, vendar se ne da tajiti, da je naš kmetски stan začel v tistem trenutku propadati, ko je dobila klerikalna stranka v roke vso moč v deželi.

Znano je namreč, da je naš kmetovalec jako potrpežljiv, ker je že navajen prenašati udarce, ki jih dobiva od raznih strani. In prav gotovo bi se ne začel gi-

bati, če bi ne bili prehudi udarci, ki mu jih je zadajala klerikalna politika. In to mu je dalo pogum, da se je začel upirati, da je začel pometati v raznih občinah s klerikalnimi kolovodji in kimavci.

Kjer se je klerikalna stranka še vzdržala, se je to zgodilo vsled strahovlade in vsled sredstev, ki jih ima klerikalna stranka na razpolago v cerkvi.

Ti uspehi samostojnih in naprednih kmetovalcev bi bili že danes popolnoma drugačni, če bi bil naš kmetски stan enotno organiziran. Toda danes nimamo niti v posameznih občinah pravih organizacij, ki bi zastopale in branile edinole kmetске koristi in zahteve. Pač pa imajo klerikalci dobre organizacije in velikanske vsote denarja na razpolaganje. Edina vez, ki veže naše kmetovalce, je »Slovenski Dom«. In ravno »Slovenski Dom« je vzbudil med našimi kmetovalci mnogo zavesti. To tudi klerikalci uvidevajo. In še nikdar ni bila gouja proti našemu listu tako divja, kakor je ravno zdaj, za časa občinskih volitev, po naši kranjski deželi. To spričuje, da naši klerikalci niso na tako dobrih nogah, kakor se vedno in povsod bahajo, temveč da jih to gibanje samostojnih in naprednih kmetovalcev navdaja z velikim strahom.

In ravno to nas mora navdati z novim pogumom, z novimi močmi. Naša naloga v tem oziru pa obstoji v dvojnem.

Prvič mora vsak naš somišljenik delovati na to, da se »Slovenski Dom« kolikor mogoče razširi.

Drugič moramo pa z vsemi silami na to delovati, da se v vsaki občini kakor hitro mogoče osnuje gospodarsko in politično društvo samostojnih in naprednih kmetovalcev. Ta društva so se ravno v tem boju izkazala kot zelo potrebna. V Spodnji Šiški, kjer imajo izborna organizirano napredno politično društvo »Vodnik«, je bil klerikalizem popolnoma poražen. Zatorej naj naši somišljeniki povsod delujejo na to, da se po posameznih občinah začnejo organizirati in snovati gospodarska in politična društva, ki naj vzamejo v roko vodstvo vsega gospodarskega in političnega

delovanja. In prepričani smo lahko, da bodo uspehi pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah čez dobro leto taki, da jih bodo klerikalci pomnili enkrat za vselej.

Politični razgled

Državni zbor.

V državnem zboru so se do 17. oktobra bavili z draginjo. Govori so bili silno dolgočasni. Kakor se iz vsega vidi, ne name-rava vlada resno začeti delovati proti draginji. In ravno vsled tega je stališče ministrskega predsednika Gauča zelo omajano. Več zanimanja je povzročila debata o povišanju plač uradništvu in drugiu državnim nastavljenecem. Najbolj potrebni so pač delavci in pa nižji uradniki, katerih se je tudi vlada spomnila v svoji predlogi. Voditelju kranjskih klerikalcev, dr. Šusteršiču se seveda ni zljubilo prečitati vladne predloge.

Hotel se je pa na vsak način nekako prikupiti delavstvu in nižjemu uradništvu. Zato je zahteval, naj se tudi državnim delavcem in nižjim uslužbencem zboljšajo plače. Vsa poslanska zbornica se je seveda od srca smejala dr. Šusteršiču, ki ni vedel, da je vlada predložila že tozadevno predlogo. Je pač dolžnost vsakega poslanca, da se vsaj za to briga, kar se v državni zbornici godi.

Važna je bila izjava vodje železniškega ministrstva plem. Röhla, da se bo belokranjska železnica že pomladi začela graditi. Upajmo, da se to zgodi.

Turško-italijanska vojna.

Turški ministrski svet je sklenil, da se bo vojna nadaljevala. In tudi Italija bi le pod pogojem sklenila mir, če bi ji Turčija brezpogojno odstopila celo Tripolitanijo. Italija hoče najprvo zasesti vsa tripolitanska pristanišča, na kar bo takoj proglasila da je zasedla in se polastila Tripolitanije. To bo naznanila vsem velevlastim. Obenem bo pa Italija ponudila Turčiji gotovo vsoto

denarja za turški državni dolg, ki odpade na Tripolitanijo. Italija bo zahtevala od Turčije, da v teku 24 ur prizna, da je Tripolitanija italijanska. Če bi Turčija ne sprejela tega, tedaj bo Italija ostrejše nastopila. Zasedla bi več turških otokov in začela oblegati mesto Smirno. Vendar se pa splošno upa, da pride skoraj do miru.

Nekateri listi so poročali, da so bili Italijani v par bitkah poraženi. Italijanska vlada pa odločno zavrača. Italijani so v Tripolisu izkrcali že vse vojaštvo, ki so ga namenili za Tripolitanijo. Posamezni oddelki so že začeli prodirati v notrajnost dežele.

Vrhovni italijanski poveljnik je sklenil zasedeti mesto Homs, kamor so pod zaščito ladij odkorakali italijanski vojaki. Turško posadko bodo najprej pozvali, naj se vda. Če se bo upirala, se bo mesto s silo zasedlo. Turški listi poročajo, da se Turki in Arabci pripravljajo, da napadejo Tripolis. Italijani so baje okoli mesta Tripolisa napravili utrdbe.

Poslanec mesta Bengazija ima baje 8000 prostovoljcev na razpolaganje za boj proti Italijanom. Mehmed-bej je pa baje zbral v Tuneziji 30.000 prostovoljcev in prekoračil z njimi mejo.

Revolucija na Kitajskem.

Na Kitajskem je izbruhnila revolucija, ki hoče izpremeniti Kitajsko v republiko. V pokrajini Hankav je revolucionarna vlada naznanila poslanikom, ustanovitev republike. Glavni boj se baje okoli Vučanga. Revolucija se je začela, ker je vlada dobila v roke listo revolucionarjev. Na listi je bilo tudi več imen častnikov in vojakov. Nekaj revolucionarjev je bilo prijetih in obglavljenih, vsled česar je začelo šest polkov z revolucijo. Končno so se pridružili tudi ostali vojaki. V boju, ki se je vnel pri Vučangu med revolucionarji in vladnimi četami, so zmagovali revolucionarji, pozneje pa so se morali umakniti, ker jim je zmanjkalo streliva. Vlada se je začela pogajati z vstaši o mirovni pogodbi. Obeta obsežne preosnove in pa da skliče vsaj do leta 1912. kitajski državni zbor.

Razgled po Kranjskem

r **Klerikalno časopisje.** „Domoljub“, „Slovenec“ in „Gorenjec“, so se začeli z vso silo zaganjati v „Slovenski Dom“. Pravi, da „Slovenski Dom“ grize kot „stekel pes“. Posebno jih pa jezi, ker smo nekoliko očrtali delovanje nekaterih duhovnikov, tedaj smo to storili iz tega vzroka, ker njihovo javno delovanje nikakor ni v korist našega kmetovalca. Ta bi bila lepa, da bi smeli župniki in kaplani v politiki popolnoma poljubno uganjati vsakovrstne stvari, nihče bi pa jim ne smel ugovarjati. Pribijemo, da je duhovnik, kakor

hitro stopi v politično življenje, ravnatoko človek kot vsak drugi. Nikdar se pa nismo vtikali v njihovo cerkveno uradovanje, tudi nismo odvrčali ljudstva od njihovega verskega prepričanja.

r **„Slovenskemu Domu“** predbacivajo klerikalni listi, da ni kmetsko glasilo. Dejstvo pa je, da v „Domoljubu“ ne piše noben kmetovalec, temveč sami kaplani in župnik — torej je „Domoljub“ glasilo kranjskih duhovnikov. V „Slovenski Dom“ pa pišejo edinole kmetovalci. Sicer pa naj klerikalci vzamejo na znanje, da se „Slovenski Dom“ od dne do dne bolj širi.

r **Gorenjskim kmetovalcem!** Ker je „Gorenjec“ postal popolnoma klerikalen, naročite se takoj na „Slovenski Dom“, ki je zdaj edino pravo kmetsko glasilo.

r **Klerikalci in sodniki.** Na nedeljskem klerikalnem shodu na Trati se je razkoračil profesor Jarc tudi nad sodniki, kako da pristransko sodijo. Njegova stranka ne bo prej mirovala, da se to odpravi, namreč, da bodo tudi sodniki postopali pristransko v prilog klerikalcem ter pustili nemoteno vsako klerikalno lumparijo. Ti ljudje si prisvajajo prav vse zase. Za nje naj ne veljajo več zakoni — v veliki meri že zdaj ne — oni lahko store po klerikalnih predpisih, kar hočejo, tudi pokončujejo politične nasprotnike, ter se naj to vzame za dobro dejanje. In s povzdignjenim glasom je sklenil Jarc o sodniki: »**Meni je vseeno, me sodi liberalni ali pa nemški sodnik!**« Tu se vidi, koliko je klerikalcem za narodnost. Tu imajo zgled o klerikalni narodnosti oni, ki jim ne gre v lgavo, da so klerikalci brezdomovinci. Če še povemo, kako vneto so zagovarjali na tem shodu nemške sodnike in predstojnike, kakor Elsnerja, Trenza in druge ter jih hvalili, kako so dobri sodniki, tedaj smo povedali vse.

r **Perutninska razstava** je vsled raznih ovir, zlasti pa vsled prepričle priglasitve k razstavi, **preložena na poznejši čas**, kar naj vzamejo na znanje vsi, ki so se priglasili. Odbor jih obenem prosi, da se udeležijo razstave na spomlad in med znanci agitirajo za obilno udeležbo. Na Dolenjskem se je lanska razstava krasno obnesla, v središču pa se odlikujemo po nebriznosti in čakamo, da naš vse druge dežele prekose, potem šele capljamo za njimi. **Odbor.**

gp **O cenah letošnjega mošta.** Letos je vinski pridelek vobče povsod po Avstro-Ogrskem le majhen, toda jako dober. Na Kranjskem se najbrže ni pridelalo toliko vina, kolikor ga je treba samo za domačo potrebo. Zato bodo cene vinu izjemno visoke. Dunajski vinarski strovni časopis »Allgemeine Wein-Zeitung« ima sledeče poročilo: Po poročilu od 30. septembra t. l. stane dolenjski mošt 42 do 44 kron hektoliter, belokranjski do 50 kron. Štajerski v okolici Ormoža 52 do 64 kron, v okolici Štajneca 56 do 60 kron; dalmatinski 46 do 62 K. Ogrski mošt, to je slavonski v okolici Veršeca in Slavega komena, 37 do 38

kron, v Vilagošu pri Aradu 26 do 27 kron in v Vilaniju 40 do 44 kron.

Osebe, ki jih pogostokrat mučijo želodečne težkoče, se čutijo zelo olajšane, če zaužijejo kake pol ure pred jedjo 1 do 2 žlici **Franc Jožefove grenčice**. — »Naravna Franc Jožefova grenčica«, piše profesor dr. pl. Nussbaum v Monakovem, »učinkuje hitro, brez bolečin in mnogokrat celo pri vporabi majhnih količin.« 10

o Ljubljanska okolica o

I **Zgornja Šiška.** Dne 29. oktobra se vrše pri naš občinski volitve. Klerikalci upajo z vso gotovostjo na zmago. Vprašanje pa je, če se ne bodo še hujše opekli nego na Viču. Naprednjaki in socialisti gredo združeno v boj. Klerikalci delajo z vsemi silami in sredstvi. Opozarjamo volilce, naj puste vse osebnosti pri miru in gredo v boj kakor en mož. Zmaga je v tem slučaju gotova in bo tudi sijajna.

I **Vič.** (Nesreča.) Dne 15. oktobra je zidarskega mojstra g. Gregorja Stanovnika udaril konj s kopitom v prsi in ga nevarno poškodoval. Stanovnika so prepeljali takoj v deželno bolnico, kjer je drugi dan dopoldne umrl.

I **Črnuče.** (Nesreča na železnici.) V terek, dne 10. oktobra zvečer se je na Tavčarjevem dvoru, kjer gre državna cesta čez železniški tir, pripetila velika nesreča. Okoli 7. zvečer, ko pelje kamniški vlak iz Ljubljane v Kamnik, sta se peljala po Dunajski cesti iz Črnuč g. Golob iz Spodnje Šiške in gosp. Knez z Ježice. Iz Ljubljane došli vlak je zadel v voz v trenutku, ko je bil z enim koncem še na tiru. Voz se je vsled hudega šunka na mestu razbil in voznik sta odletela in obležala na tleh, Golob deset metrov proč od voza nezavesten. Knez pa nekoliko bližje. Oba sta bila hudo poškodovana. Sreča v nesreči je bila, da je konj obstal na mestu, sicer bi bil g. Golob, ki je v svojem strahu vajeti še vedno krčevito držal, gotovo mrtev.

I **Dobrunje.** V noči na ponedeljek 11. oktobra so vlomili neznani vlomilci v trgovino trgovca Lipaha in odnesli 400 do 500 petkronskih novcev in 600 K.

I **Dob.** (Vlom.) Dne 4. oktobra so neznani tatovi vlomili pri posestniku Jakobu Grošelju. vrgli so iz zidu omreženo okno in zlezli na to v poslopje. Premetali so vse, našli so tudi dve hranilnični knjižici, katerih pa iz previdnosti niso vzeli, pač pa so se polastili masla, hleba hruba in domočega žganja. Tatovom je moralo biti pri lihi vse znano, iz česar se da slepati, da so bili vlomilci iz bližine.

I **Polhovi Gradec.** (Poizkušena uboj.) V soboto, dne 14. oktobra dopoldne so pripeljali v deželno bolnico posestnika Matevža Ambrožiča, ki ga je po noči napadel sosed ter ga tako udaril s kolom po glavi, da mu je počila črepinja. Vzrok prepiru je neznan.

I Na Igu je priredilo dne 8. oktobra domače sokolsko društvo na lepo okrašenem vrtu trgovca gosp. Minatija veselico s telovadbo. Prijazen prostor je bil za Ljubljancana, ki je prihajal ta dan na veselico po Ižanski cesti. Krasen jesenski dan, toplo solnce, na desni in levi prostrano ljubljansko Barje — naša ukrajina — pasočje se čede in ukajoči pastirji po orumenelih planjavah. Pod tihim ižanskim gradom, kateremu je bil nekdanj vaščan pasje pokoren tlačan, pa so veselo vihrale že od daleč vidne slovenske zastave, godba je vabila na veselico in ples. Veselo življenje se je kmalu razvilo. Domača dekleta so prodajala srečke in razglednice v prid »Sokolskemu domu«, svež šopek iz domačih cvetk si prejel iz rok krasne Ižanke, prav dobro si bil postrežen z jedjo in pijačo od brhkih prijateljic Sokola. V precejšnjem številu se je nabralo občinstva, mladega in starega, iz domače vasi, bližnjih Staj in drugod. Pri javni telovadbi je sodeloval ižanski Sokol pri prostih vajah, na drogu in s prav lepo uspelimi skupinami na lestvah. Kakšen napredek v izobrazbi čutiš v našem narodu, ko obišeš daleč od mesta v preprostemu selu lepo prijetno sokolsko veselico, ko vidiš domačine, večidel kmetske sinove, nastopiti s telovadno točko, katere izvedba zahteva od vsakega mnogo vaje, napete pazljivosti in precejšnjo okretnost. Ob takih prilikah bi imeli fotografi - amaterji, prijatelji Sokolstva, hvaležno polje, da vjamejo na svoje plošče življenja polno vrvenje našega naroda, neovrgljiv živ dokaz napredka Slovencev. Pri telovadbi je nastopila tudi vrsta ljubljanskega »Sokola« pri prostih vajah in na bradlji, na kateri so telovadeci po svojem nastopu, solidni izvedbi posameznih vaj in skupin pokazali domačinom - telovadcem in občinstvu vrhunec sokolske telovadbe tega najboljšega vzgojevalnega sredstva, ter tako še bolj utrdili upravičen namen, v kateri je bila prirejena veselica, v korist »Sokolskemu« domu«, ki je naravnost življenjskega pomena za obstoj par let starega društva. Telovadnica je res neobhodna potreba za gotov napredek telovadcev, središče društvenega ter narodnega življenja sploh. »Sokolski dom«, enkrat zgrajen, pa v sokolskem smislu resno in živahno obiskan, prinaša zlate obresti in stoteran rad, srečo in blagostanje v mesto in vas. Na zdar!

o Dolenjske novice o

d Vače. Žegnanjsko nedeljo se je kaplan Majdič na prižnici zahvalil tistim, kakor jih on imenuje, nevstrašeni možje, ki so na njegov migljaj in povelje volili katoliške moše v občinski odbor, ter jih s sladkimi besedami tolažil, da bodo od prihodnjih volitev, čez tri leta, gotovo zmagali. Tri leta je že precej dolga doba in ker na svetu ni nič nemogočega, je tudi mo-

goče, da v tem času spregledajo tudi tisti, ki jih je Majdič zaslepil s svojim fanatizmom. In tako se zna zgoditi, da bo čez tri leta tolažil le še tretjerednice in marinarije. Nekateri volilci, ki niso zapisani z dušo in telesom klerikalizmu, temveč so bili iz gotovih vzrokov primorani voliti klerikalce, sedaj povešajo oči, ker se sramujejo izdajstva, ter zagotavljajo, da v prihodnje tega ne bodo storili. Marsikdo je že sit praznih obljub in obrekovanja poštenih mož od ljudi, ki so z grešnimi napakami tako obloženi, kakor ženitvovanjska miza z jedili. Majdič je izgubil že pri svojih ljudeh zaupanje in spoštovanje, zato naj postane miren in pohleven, ako ne želi še večje blamaže kakor dne 9. t. m.

d Iz Vač. Občinske volitve so torej končane. Vkljub agitaciji petih duhovnikov in različnih njihovih podrepanikov je zmagala napredna stranka. Kako gnusnih sredstev so se ti črni krokarji posluževali, bo vsak sprevidel, komur je prišel njihov letak pred oči. Najeli so agitatorje tudi v sosednih občinah obojega spola. Tako je prišel dne 8. t. m. neki ultra kimavec iz kanderške občine s svojo ženo obdelovati volilce v vas Potok. Enega se jima je posrečilo vjeti, nakar so začeli to pridobitev zalivati s šnopsem. Domov grede, se mu žena, žganja polna, zgrudi na tla in je ležala tako celo uro, končno se je moral mož vrniti v vas ter tam najeti voz, na kojega so naložili vzor klerikalne žene. Mož je v svoji pijanosti skozi trg Vače streljal s samokresom in izzival k pretepu. Na enak način so slavili vsak pridobljeni glas. V »Domoljubu« pa bodo bržkone pisali o zmernosti in za krščansko vero delujočih mož. Toda te hinavske in lažnjive hvale smo že tako vajeni, kakor vsakdanjega kruha. Nad dve leti neprenehoma nas je napadal »Domoljub« z najgršimi priimki ter nas dolžil različnih stvari, o kojih se nam niti sanjalo ni, svoje pristaše pa je povzdigoval v deveta nebesa. Na dan volitev so prignali do zadnjega volilca na volišče. Pripeljali so bolnika, ki že dve leti ni bil izven hiše. Pripeljali so tudi nekoga, katerega ime se je bliščalo na njihovi kandidadni listi, toda nesreča je hotela, da je na lovu za glasovnicami padel ter si izvil nogo. Padel pa je tudi pri volitvi in tako so reveža še bolj pohabljenega peljali domov. Ako bi hoteli popisati vse njihovo početje za dosego črnih namenov, bi bila cela knjiga, dovolj je, ako rečemo: Vse ste storili, nobeno sredstvo vam ni bilo prenikotno, toda dan volitve vam je pokazal, kaj ste zaslužili in kako sodi o vas zavedno in pošteno napredno ljudstvo. Od dopisnika »Domoljuba« pa pričakujemo, ker je nas že dve leti krtačil tako, da smo ostali na dan volitev popolnoma čisti, da obrne sedaj svoje pero ter začne krtačiti svoje koštrune, ker so zelo potrebni. Začne naj pri kanderškem, neha pa pri hotiškem županu, za nameček naj pogladi tudi litijskega Jurčeta. Pri prvih dveh naj vzame za snov

občinski zakon, pri tretjem naj pa uporabi njegove praktične nasvete, katere je razvijal nekaj nedelj brezuspešno v vaški kaplaniji.

d Tržišče pri Mokronogu. Vinska trgatev je minula. Pridelali smo prav dobro kapljico, da že več let ni bilo take, le žalibog, da nam je grozna suša pridelek nekoliko zmanjšala. Vinski kupei, vabimo vas, da pridete v naše sloveče vinske gorice Malkovec in Bojnik. — Svojo moč je pokazal sladki mošt predpretečeno soboto, da je nekaj fantov tako okorajžil, da so po stari navadi po Tržišču zvečer malo zavriskali. To pa je tako zajezilo našega župnika, da jih je pri prvi maši na prižnici zmerjal s »psi«. Kaplan pa jih je vabil pri deseti maši v Marijino družbo, ker se tam uče lepega obnašanja. Zanimivo je pa slišati, da so bili med onimi fanti, ki jih je imenoval župnik »pse«, trije zraven iz Marijine družbe in katoliškega izboraževalnega društva. — Ljudje si pripovedujejo to in ono. Najbolj verjetno pa bo to, da gospodom v farovžu ni toliko zaradi tistega človeškega lajanja, ampak zaradi predrznega dopisa v »Slovenskem Domu«. Župniku je že moralo malo za nohte in vrag, vsaj je naprosil pretečeno nedeljo kaplana, da ga je pri prvi maši na prižnici pral. Pa kjer je kaplan, tam je smola. Ta je razdražil ljudi tako, da pošteno vre po celi fari. Kako pa tudi ne, le poslušaj, dragi bralec: Župnik in cerkveni ključar Lindič sta se pogovorila in je župnik prodal ključarju cerkveno klet za 45 kron. To bi seveda vse tiho ostalo, če ne bi prinesel predzadnji »Slovenski Dom« na dan. Ko je župnik zvedel, da ljudje to bero in se zgražajo, je hitro kupčijo razveljavil in prav na zaničljiv način naznanil licitacijo za nedeljo popoldan in povabil dopisnika, naj pride s svojim mošnjikom licitirat. Poslušaj, dragi faran, kaj se je pri licitaciji naredilo. Prejšnji kupec kleti, obenem cerkveni ključar, je začel vpiti in ljudem, ki jih je bilo veliko pri licitaciji, grajati klet, da ni za nič, da je vse gnjilo. Hotel je tam vprico ljudi špirovce dol trgati, obnašal se je naravnost po divje, moral je menda biti najet. Župnik se mu je pa smejal in ga mirno gledal, je že vedel zakaj. Kljub temu uničevanju se je klet prodala za 215 kron in bi šla še dalje, pa je župnik pustil licitacijo hitro skleniti s strahom pred ljudstvom, kaj da bo reklo njegovemu gospodarstvu, ki ga je tako lepo hvalil pri prvi maši kaplan, da so se mu ljudje na glas smejali. Vidiš, dragi faran, tako in enako se gospodarji, če se ne pride na sled. Torej »Slovenski Dom« je pripomogel cerkvi za celih 170 kron in bi še več, če bi se licitacija pravilno vršila. Sedaj vas pa vprašamo, čemu zabavljate čez »Slovenski Dom« s prižnice, ki naravnost vbogajme daje po 170 kron na enkrat. Gospodje v farovžu, naj vas nikar ne boli, če ne morete najti dopisnika »Slovenskega Doma«. Ne skrbite zanj, dober človek je gotovo, dru-

gače bi ne skrbel za cerkveno premoženje, za katerega oba z vso svojo »kunštjo« ne znata tako. Dolžili te že razne osebe, toda boste merali le še en čas ugibati, da se vam bo posrečilo ga najti. Sploh pa dopisnik gor, dopisnik dol, strinja se z dopisi cela fara, izvzemši par ožjih farovških podrepnikov, ki ne znajo misliti in menda tudi ne gospodariti. Vsaj smo že imeli nekaž duhovnikov, ampak takih pa še ne. Živelimo smo lepo z njimi, dobro so gospodarili, nas pa so pustili lepo v miru. Sedaj pa je vsako nedeljo na prižnici zmerjanje in natolcevanje tako, kakor bi nalašč hotela hujskati mirne farane drug proti drugemu. Povemo vacca, nehajta že enkrat, ako ne, bomo tudi mi nadaljevali, kar smo začeli.

Kdo ima prav, naj sodi ljubeštvo!

d **Št. Rupert.** Komaj so razpoloženi volilni imeniki, je naša duhovščina že kar onemogla. Gre jim v resnici za nohte. Ves trud, spraviti svoje mlekarstvo na varno, jim bode splaval po vodi na Hrvaško. V nedeljo sta oba dva s prižnice obrekovala po notah. Zato bosta dajala odgovor na primernem mestu. »Birtje, katere ste volili, delajo za svoj žep! Torej, glejte, da ne bodete teh volili!« To je tako obrekovanje in hudobno samničenje naših občinskih odbornikov, da se ne more pustiti kar tako. Zato, ker so plačali klerikalne dolgove pri občini in zdatno znižali občinske naklade, so delali za svoj žep. To je v resnici nesmisel. Stari občinski odborniki so pošteni in dobri gospodarji, to ve vsak občan. Trn v peti so vam samo radi tega, ker so vsi od vas neodvisni in ne marajo, da bi jim vi gospodarili njih imetje. Kmet je sam svoj gospod in tako neodvisen, kakor nihče drugi. Kmalu bodo stali pri nas vsi posestniki na tem neustrašenem stališču, kakor stoje danes vsi gostilničarji v naši občini. Čast njim, ker so v resnici možje in ne metle, da bi z njimi pometal kaplan svojo mlekarstvo. Tako odločen in enoten nastop naših spoštovanih kmečkih korenin mora ojunčiti tudi najbolj malodušnega in pohlevnega posestnika. Prižnica in vaši shodi odpirajo ljudem oči, ker vsakdo uvidi, da vedoma lažete in obrekujete poštene posestnike. Vsakdo tudi ve, da želite občino v svoje kremplje za to, da bi jo tlačili in davili. Zato pa bodo naši odločni posestniki na dan volitve z vami pošteno pomedli. Odkazali vam bodo zopet mesto, za katero vas plačujejo.

d **Iz Št. Jerneja.** »Domoljubov« dopisnik je v št. 40. zopet natrobil svojim vernim ovčicam marsikaj o liberalcih. Med drugim se je zaletel v svojem dopisu tudi v mojo osebo, imenujoč me vsiljivega Pepčka. Povem mu pa v obraz, da je lažnik, ker pravi, da bi jih bil jaz kmalu skupil v Cerovem logu. Kdo je pa že bolj presedal Cerovljankam, kakor ti dopisun, pa ne samo Cerovljankam, ampak celi fari. Vsaj te je bilo povsod videti, kakor konjsko figo na cesti. Kdo pa je več agitiral, ali ne morda ravno ti? Vprašaj tudi, kdo je tako

razdivjal fante z neke vasi šentjernejske okolice, in tako strastne napravil, da hodijo okoli čakati Orlov v temni noči. Jaz pa vprašam, kdo je pa povzročil prepir med fanti in farani? Ali ne tisti, ki pod plaščem vere, ljubezni in miru uče hinavščino?! Če že napadaš v »Domoljubu« vse, kar se ne pokori, le napadaš, ampak pridi s svojim imenom na plan, da se vidimo, ali si možak ali si pobič. Pokaži se na svečilo in podpraskaj se v svojem glasilu s polnim imenom kakor jaz.

Jože Brule ml.

d **Maharovec.** Martin Pavlin iz Maharoveca pri Št. Jerneju je bil par let v Ameriki, pa se je kmalu vrnil, ker ni zaslužil bogve kaj. Domu prišedši je izvedel, da je imela njegova žena v času njegove odsotnosti drugega. Ali so si to izmislili le hudobni jeziki, ali je videla to Pavlinova ljubosumnost, oziroma če je bilo res, to še ni dognano. Sicer je pa to vseeno, kajti Martin Pavlin je začel mučiti svojo ženo z ljubosumnostjo in jo je tudi neusmiljeno pretepal. Zato ga je tožila žena na ločitev od mize in postelje, katero ločitev je tudi dosegla. Mož je bil zdaj na svojem posestvu čisto sam in zapuščen, kajti žena se je preselila v svojo lastno hišo, ki jo ima v Mokrem Polju. Mož pa je moral plačevati preživnino ženi in otrokom. Zarubili in prodali so mu njivo za njivo. Čutil je, da tako ne more iti dalje. Dne 11. oktobra je šel navsezgodaj k ženi in jo milo prosil, naj živi zopet z njim skupaj. Žena pa ni hotela o tem ničesar vedeti. Zato je potegnil iz žepa steklenico za pivo in udaril ženo s tako silo po glavi, da je bila žena hkratu vsa v krvi, steklenica pa se je razbila na drobne koščke. Pavlin je nato pobegnil iz domačega kraja, pa nihče ne ve kam. Morda pojde zopet v Ameriko, da vrne tam blagoslov, ki ga je odnesel prvič od tam v domovino.

d **Iz Novega mesta.** Iz obrtniških krogov se nam poroča: Dne 21. avgusta je bila tu volitev mož, ki naj potem volijo cenilno komisijo za odmero obrtnega davka. Pri tem se je pokazala v vsej nagoti častihlepnost nekaterih mož, ki streme samo za tem, da pridejo ne samo potom dostojne agitacije, temveč potom terorizma, zvižaje in magari tudi zlorabe svoje oblasti, v vse mogoče odbore in zastope. Celemu gibanju na čelu se je postavil seveda prečenski župan Franc Vintar. Da bi ga vsaj od daleč dosegel, je tudi njegov zet šempeterski Bojanc, sklenil kandidirati. Ta možakar si je vzel na pomoč šempeterskega kaplana, naj bi se mujal za obrtnike in odlečeval, kdo naj jih zastopa v tako važnih stvareh, saj on ne more poznati njihovih teženj. Omenim naj samo nekoliko, kakih sredstev se je posluževal, da je dosegel svoj cilj. Občina Prečna ima plačanega slugo, a on je vključ temu sam dostavljal glasovnice, kjer se mu je zdelo bolj »nevarno«, ter tam nastopal ne kot župan, temveč kot agitator. S takim postopanjem mora zmagati.

Večinoma niti vedeli niso, za kaj gre. Kar enostavno jim je rekel: »Hudiman, če nočeš imeti sitnosti in potov v mestu, kar podpiši, pa daj meni nazaj.« Če pa ni našel moža doma, mu je šlo pa še ložje. Takih in podobnih sredstev se je posluževal prečenski župan, ki mu ni nobeno sredstvo slabo, da le doseže svoj namen. Da so obrtniki ogorčeni nad tem početjem, mi ni treba posebej poudarjati. Po naših mislih spadajo v komisijo možje, ki vsled svoje nepristranosti uživajo sklošno zaupanje in kateri morajo dobiti večino, če voli vsak prostovoljno in ne na pritisk Vintarjevih aparatov. Med njimi se je posebno odlikoval J. R. Ljudi pa, ki so zmagali na ta način, ne moremo smatrati za svoje zastopnike. Ubogi župljani, da morajo imeti takega zvitorepeca za župana. France, France, kam si zabredel radi svoje častihlepnosti.

d **Iz Črnomlja.** Nekateri naši nasprotniki agitirajo proti nam, češ, da nismo hoteli glasovati, da se da Francu Male reč u tisoč kron, da prepusti do svoje hiše razširiti prostor pred novim mostom. Mi nismo glasovali zato, ker nismo mogli glasovati na listku, katerega je nosil policaj od odbornika do odbornika. Mi namreč mislimo, da se o porabi večje svote denarja sklepa pravilno le v občinski seji, kjer bi se lahko posvetovali, kaj da je storiti. Bila je sicer tudi seja razpisana, a gospoda od nasprotne strani razum dveh se je ni hotela udeležiti in je bila seja radi tega nesklepčna. Mi smo tudi mnenja, da bi bil moral deželni odbor, ki je vodil priprave za most, vse prej urediti, preden se je začelo z zgradbo in bi to, kar je stalo sedaj tri tisoče, prej stalo morda samo tisoč. Da pa bo most skažen, ako ne bo leva in desna stran v mestu enaka, to bi uvidel vsak neveščak. Težje je tudi zadolžnemu mestu toliko prispevati, da se popravi od drugih storjena napaka, kakor bogati deželi (saj imamo 10 milijonov na razpolago). In vendar mora dati mesto toliko kakor dežela. Res je to v olepšavo mesta, a že v začetku se bi moralo gledati, da se tega dela mesta ne skazi, ampak olepša. Ali pa misli kdo, da ne bi gledalo stavbno vodstvo deželno na to, da se jim ne bi bilo treba kasneje sramovati ponesrečne stavbe. Mi trdimo, da smo mi pravilno postopali.

Napredni odborniki.

d **Iz Črnomlja.** Govori se, da se začne vendar skoraj z zgradbo belokranjske železnice, inženirji zopet prihajajo v mesto. Vlada je menda mnenja, da pride danes ali jutri v Dalmaciji do boja s sosedom Lahom. Neprijetno jim mora biti že sedaj, ko se po Adrijskem morju blizu naše Dalmacije vrše boji med Turki in Lahi. Kako lahko bi prišlo radi Albanije, na katero ima oko poleg Laške tudi Avstrija, do boja med obema, a mi še vojakov ne moremo poslati na mejo v Dalmacijo — po morju ne bi puščali Lahi, po suhem pa ne moremo, ker ni železnice. To bo menda vendar

prisililo vlado, da zveže čez Belo Krajino Dalmacijo z drugimi deželami, in kaže se, da se bo res začelo z delom, ki se je tako dolgo odlašalo.

d **Bela cerkev.** V ponedeljek so bile pri nas občinske volitve. Dasi so klerikaleci porabili vsa sredstva, vendar jim to ni nič pomagalo. **Zmagala je sijajno narodno-napredna stranka.** Kakor Gorenjska, tako se tudi Dolenjska polagoma otresa klerikalnega jarma. In kar je najbolj razveseljivo, je to, da stoji na čelu tega naprednega gibanja vrli in zavedni slovenski kmetje sami. Naj bi jih posnemali volilci še drugih dolenjskih občin.

d **Metlika.** Nadoficijal g. Jak b M e s a r e e je imenovan za višjega pisarniškega predstojnika pri okrož. sodništvu v Celju.

d **Gradac pri Metliki.** (P o ž a r .) Dne 11. oktobra je izbruhnil v vasi Krasinec ogenj, ki je le enem gospodarju povzročil 6000 K škode. Da ni prihitela požarna bramba iz Gradaca, ki je, podpirana od prebivalstva, Kranjcev in Hrvatov, na vso moč delovala, bi bil požar postal usodopoln za veliko vas Krasinec, kajti poslopja so s slamo krita in tesno skupaj postavljena. Vzrok požaru še ni dognan, a najbrže je tudi tu nemarnost pri spravljanju vžigalnic povzročila nesrečo. Razen gasilcem gre topla zahvala osobito tudi ženskam iz Krasince in okolice ter Hrvatincam, ki so neumorno donašale vodo iz mlakuž, kar je celo vas obvarovalo velike nesreče.

d **Meniška vas.** Dne 7. oktobra je izginil 26letni posestnikov sin Jožef Šenica. Iskali so ga brezuspešno. Dne 9. oktobra pa so našli mrtvega v Radeškem potoku. Šenica, ki je večkrat tožil o glavobolu, je gotovo v zmedenem stanju skočil v vodo in vtobil.

d **Raka.** V okolici Rake je bilo izvršenih v zadnjem času prav mnogo in deloma zelo drznih tatvin. Dne 2. septembra ni bilo pri Kirarju na Selih nikogar doma. To priliko je porabil tat, da je siloma vlomil vrata in prišel v hišo. Odnesele je eno žensko in eno moško srebrno žepno uro z verižicama, popolnoma nabasan revolver, kos bele kotonine in dva žepna roba. Na vlomljenih vratih je okoli 4 K škode, ukradene stvari so vredne okoli 45 K. — V gradiču Rodovlje pri Bučki posluje »Kmečka posojilnica Radelea« in ima tam tudi železno blagajno Wertheimovko, kar je obče znano. Dne 21. septembra okoli polnoči pride načelnik te posojilnice Jože Pungeršič v grad po puško, da bi šel stražit v bližnji vinograd. Ko pride pred grad, najde odprtega in ve takoj, da je tat v gradu. Pokliče soseda Novaka in gresta oba iskat tatu v odprti grad, toda tat jo je bil že popihal. S seboj je vzel tudi Pungeršičevo 8 K vredno puško. Poskušal pa je vlomiti tudi v železno blagajno. Potrgal je pač zaklopec pri vratih, blagajne pa vendarle ni mogel odpreti. Tat je prišel na grajsko dvorišče čez zid, da je splezal na

čespljo, rastočo ob zidu. — Dne 28. septembra je bilo vzeti Antoniji Lekše iz Lazov i. s. iz krila, visečega v sobi na steni, 2 K 70 v denarja. Oče Lekše je spal v sosednji sobi, vsi drugi so ličkali koruzo na podu. — Dne 3. oktobra dopoldne je bil vzeti iz odprte hiše Neže Metelko iz Jarčvrha par čevljev, ki so bili last Franceta Metelko. Tatvino so kmalu zapazili in je France Metelko zasledoval tatu v gozd. Bil mu je vedno bližje za petami, tedaj pa je tat, v katerem je spoznal 16letnega Alojzija Bregarja iz Dol. Radulj, vrgel čevlje od sebe in zbežal. Še istega dne pozno zvečer je šel spat Jože Vene iz Bučke na domač hlev kar v hlačah. Med spanjem mu je vzel nekdo iz hlačnega žepa denarnico z zneskom 3 K 40 v. — Ker je Metelko dobro spoznal Bregarja in je Bregar tudi ponujal na prodaj pri Kirarjevih ukradene ure, so ga prijeli. Tajil ni, ampak se le moško odrezal: »Sem kradel in bom kradel.«

d **Kotredež.** 19letni premogar Peter D e r n o v š e k je snažil nabit samokres. Samokres se mu je sprožil in krogla ga je zadela v levo oko.

d **Velike Lašče.** Poštnege hlapca Rupreta Č a m p o je udaril konj v levo nogo, ko je vozil pošto, in ga nevarno poškodoval.

d **Travnik pri Ribnici.** Ko je v soboto spremljal tukajšnji posestnik Ivan V e s e l svojega 53letnega slaboumnega tasta Ivana K n a v s a na božjo pot na Brezje, se mu je ta v cerkvi med ljudi izgubil ter ga do danes še niso dobili. Mož je bolj majhen, ima temne, že nekoliko sivkaste brke in take lase. Bil je oblečen v svetlorjavo obleko ter je imel pri sebi okoli 200 kron denarja. Kjer bi se utegnil ustaviti, naj ga pridrže in Vesela takoj obvestijo.

d **Zatičina.** Dne 28. septembra se je napil žganja 30letni Janko Miklič iz Male Lese pri Zatičini. Na Germovem vrtu se je vlegel, Kristijan Mestnik ga je spravil, dasi je imel otroka v naročju, na njegov dom. Ko je stopil Mestnik iz veže, je snel Miklič kar vežna vrata in jih vrgel za Mestnikom, da bi bil kmalu zadel Mestnika in otroka v naročju. Na pomoč je prišel Jože Miklič in miril brata, ta je pa treščil Jožefa ob tla in skočil po motiko. Jože Miklič je zbežal, Janko pa za njim, pa je vsled pijanosti padel in spustil motiko, ki jo je hitro skrnil Mestnik. Miklič je skočil po koso in jo ubere za Mestnikom in bratom Jožefom, češ, da jih mora zaklati. — Mestnik je zapregel in šel po orožnike. Ko sta prišla dva orožnika, ju je hotel pijanee preteptati in vreči na tla. Še z vklenjenima rokama je mahal proti orožnikoma in jima grozil. V gozdu se je spustil Miklič v beg, toda orožnika sta ga dohitela. Na potu k sodišču ju je zmerjal vso pot.

d **Ločna pri Novem mestu.** Dne 24. septembra je šla komaj 14 let stara pastirica Franja Terkaj, ki služi v Ločni pri Novem mestu, obiskat svoje starše v Herinjo vas. Ko se je proti peti uri popoldne

vračala domov, jo dohiti tostran Lešnice gosposko oblečen človek in jo poprosi, če sme iti pod njenim dežnikom ž njo, kar mu je deklica rada dovolila. Ravno pa sta prišla v precej globoko zaseko, ko jo neznanec nenadoma podere na tla v blato in jo hoče spolno zlorabiti. Deklica pa, ki je še dosti močna, se mu je ubranila in mu ušla. Storilec je bil nekako 35 let star, zelo velik in čedno, skoraj gosposko oblečen.

o Gorenjske novice o

g **Domžale.** Boj za občinsko upravo bo dne 25. oktobra. Boj bo ljut. Na eni strani stoje možje, katerim je blagor občine tako pri sreči, kakor njihovo lastno družinsko življenje — na drugi strani pa stoje možje, ki jim ni izročiti občinske uprave, kajti spravili bi jo v take stiske, kakor so njihovi somišljeniki spravili deželno gospodarstvo. Prosimo drage ožje rojake in volilce, da pogledajo, kako znajo delati tisti, ki bi radi občinsko upravo dobili v roke, kateri pa po našem prepričanju niso zupanja vredni. »Katoliški dom« je stavba, ki velja skoro 200.000 kron. Ta velikanska stavba, ki jo je postavil župnik Bernik, budi vsem razumnim ljudem poštenega srca v svarilo. Kdo bo to plačal? In vprašajte dalje svojo vest: ali je upati, da se bo ta velikanska stavba kdaj obrestovala? Ta dom bo vaša ramena še hudo žalil, obžalujemo vse, ki bodo za dom še krvaveli. In dalje: ali je sploh verjetno, da se bo še tako malo razvita domača industrija kdaj povzpela do takega viška, da bi smeli župnik Bernik in njegovi pristaši upati na lepšo bodočnost? Možje, volilci, poslušajte rajše gg. Kuharja, Skoka, Slokarja, Adamiča in druge. Uvažujte nasvete g. Lojzeta Januša, sina onega, katerega se z veseljem spominja ves kamniško-brdski okraj, pa bo dosti bolje za celo občino, kakor da poslušate g. Bernika in njegove pristaše, ki jih je strankarska strast popolnoma zaslepila.

g **Iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko.** (Klerikalen shod.) V nedeljo so napravili tu pri nas klerikaleci shod, katerega se je udeležilo okrog poldrugsto ljudi, ož tretjina naših. Na shodu je bilo šest duhovnikov. Prvi je govoril Čoč, ki je nekaj čvekal o živinoreji, bikih in podporah, cestah in o drugi zmesi. S tem smo o Čoču povedali vse. Škoda vsake nadaljne besede za ničlo, celo od klerikalcev samih priznana. To pa pravimo, kdor pozna Čoč, ta lahko sklepa, koliko veljave morajo imeti na Dunaju in med spodobnimi ljudmi politiki, ki imajo take politične ničle med seboj za zastopnike ljudstva. — Drugi govornik je bil profesor Jare. Sam uradnik brez vsakega posla na dopustu, se je spravil na uradnike, češ, da nič ne delajo, in da so že zdaj predobro plačani. Klerikalna stranka ne bo nikdar privolila v kako povišanje uradniških plač. Da bi se Jare preveč in preočito ne pokazal, in da bi se vsaj

mogel braniti in zagovarjati, je seveda imenoval nekajkrat uradništvo v ministru. Pa to nič ne izpremeni na stvari. Namen njegov je bil, ljudi nahujskati proti uradništvu in mu spodkopati uradni ugled. — Kot tretji govornik je nastopil deželni mlinar Lampe. Ta je pač, kakor je že njegova navada, stokrat pregreto stvar prežvekoval o liberalcih in pel hvalo klerikalcem. Klerikalci so prinesli ljudem vso srečo in popravili, kar so baje zagrešili liberalci prej sto let nazaj. Liberalci so vzrok vse deželne mizerije, vsega dolga. V eni sapi je trdil, da liberalcev sploh ni več, da so brez moči in pomena, na drugi strani pa je zopet poudarjal, da so zopet vseh klerikalnih neuspehov krivi ti šmentani liberalci. Ta božji mlinar že melje precej na sapo. Povzdigujoč dalje svojo stranko, je trdil, kako nepristransko da ta postopa, v isti sapi pa se je bahal, kako je političnemu nasprotniku pokazal vrata in da občine in sploh, kdor ni z njimi, ne bo deležen nobenih deželnih podpor, »ker med njimi (klerikalci) in liberalci je prt pretrgan.« Nekako tako se je vse to zvršilo brez vsakega navdušenja, brez vsakega ploskanja. Ljudje so se razšli, največ že v mnenju utrjeni: veliko obljub, še več zabavljanja, pa nobenega uspeha, kakor do zdaj.

g Stara Loka. Občinske volitve bodo v kratkem v Stari Loki. Imenik volilcev je razpolčen do 21. t. m. Volilcev je v vseh razredih 975. **Kmetje, na delo!**

g Iz Selc. Naš poslanec Franc Demšar (Čoč s Češnjice) je šel zadnjo nedeljo z božjim mlinarjem dežele Kranjske v Poljansko dolino poročat svojim volilcem o velikem delu in uspehu svojega poslanskega truda. Pri tej priliki se je izkazal naš France izbornega govornika. Tudi dveh besedi ni mogel skupaj spraviti, kakor smo zvedeli. Nekaj je čeval in čeval, pa vse skupaj ni spravil vkup za piškav oreh. Niti to ni pomagalo, da je ves čas stal za njegovim hrbtom profesor Jare, mu šepetal in popravljal. Naš rojak Čoč jo je popolnoma polomil in to tako, da je bilo celo navzočih klerikalcev sram, da imajo takega poslanca. In tak možicelj, ko še pred takimi ljudmi ni v stanu spraviti skupaj malo govorečka, magari o bikih in kravah, ko ve, da mu ne bo nihče ugovarjal, tak naj nas zastopa na Dunaju v državnem zboru. Klerikalci vpijejo, kako se kmetu slabo godi in kako mu je treba pomagati. Zlodja, ni čudno, če ga taki ljudje zastopajo kot je ravno ta naš sorojak, po domače Čoč. Seveda bo takih blamaž še več, dokler ne bo izginil s površja, kar se že javno govori. Tudi naslednik mu je že določčen v osebi svetnika trgovske zbornice, Tomaževega Pepeta ali Jožefa Hafnerja v Škofji Loki. Bodemo li kaj na boljšem, ali pa pridemo z dežja pod kap, to se bo že pokazalo.

g Iz Javorij nad Škofjo Loko. Tudi pri nas se bližajo občinske volitve, kolikor se soditi po vsakonedeljski pridigi našega

fajmoštra. Ne vemo, je li naš gospod že popoluoma pozabil na božje stvari, da nam nima drugega povedati na prižnici, koga naj volimo za župana. Če bi bilo po njegovi volji, poteri sploh ni treba nobene volitve več. Ne mislite pa, da smo kmetje taki tepci, da imamo vse za resnico, kar se nam pove s prižnice. Mi radi slišimo in poslušamo pravo božjo besedo, a kdo naj bo naš župan in kakšen občinski odbor, to si bomo že sami izbrali. In to tudi ne spada v cerkev. Lahko se reče, da je to že nekaka sila, ko se kar ukaže s prižnice: Petrea naj se voli za župana, ta najboljši. Verjamemo, da bi bil najboljši za farovž. Siti smo že tudi mi kmetje tega farovškega zapovedovanja. Vemo, če bi bil Petrea župan, da bi bil pravi župan fajmošter. Kam se pa pride, če farovž komandira, smo pa videli, ko je bil Tomine župan. Takrat je bilo vse v farovžu in kam smo prišli z občino? Tega smo siti. Občina je naša stvar in mi kmetje jo vzdržujemo in ne farovž in fajmošter, ter hočemo biti tudi sami gospodarji. Dosti je, da za cerkveno premoženje nič ne vemo, kaj in kako je. Zdaj pa naj bo še občina molzna krava, ko ste nam že tako naredili dolga čez glavo. Mi smo prosti kmetje in prosto bodemo volili može, ki vemo, da bodo delali za kmeta in blagor občine. Pa če še tako rohnite po prižnici o Judežih in Iškrjotih, se mi malo zmenimo za to. Takih groženj smo že siti. Sploh je ravno naš fajmošter največji Iškrjot, ker je že popoluoma zatajil Kristusa v cerkvi, ko govori vse drugo, kar v cerkev ne spada, in nima prav nič opraviti s Kristusovim naukom. Kmetje, občina je naša in sami bodemo odločevali, kdo bo nam župan. Fajmošter naj uči lepe božje resnice o miru in ljubezni, to je njegov poklic.

g Iz škofjeloške okolice. Dne 12. t. m. zjutraj je pogorela hiša in hlev Francetu Sodnikarju, po dom. Zaplazarju, na Sv. Petra hribu nad Škofjo Loko. Zažgal je maček, ki se je grel v peči, pri tem pa se pri ognju vžgal in na to zletel v seno in s tem povzročil, da je bilo naenkrat vse v ognju. Pogorelo je vse do tal. Sodnikar je bil le za nekaj malega zavarovan. Mož, ki ima veliko družino, je sedaj brez strehe. Zelo potreben je podpore!

g Iz Tuhinjske doline. (Sedanjí župnik in šole.) Še je med nami mnogo starih mož, ki dobro pomnijo pričetek šolskega pouka na Tuhinjskem. Pred 60. leti so bili duhovniki vse drugačni. Res so se trudili, da bi Tuhinjecem v vsakem oziru pomagali. Zastonj so v prostem času poučevali otroke, živeli so z ljudmi, učili so nas umne sadjo- in živinoreje, tudi čebelarstva. Danes pa so se zaprli v svoje farovške graščine, ki so jim jih zgradili revni kmetje, med ljudi se pokažejo le v času bere in volitve. Včasih so se brigali za kmete in za cerkev, danes se pa le za svoj žep, za farovško politiko. Dobro vedo, dokler bodo duhovniki in klerikalci za po-

slance, da bodo duhovniki prejeli velik del kinečkih davkov od dežele in države. Časi se res menjavajo, in danes naši duhovniki bolj obrajtajo neizobražene, kakor pa izobražene ljudi. »Domoljub« je pred dobrim mesecem pisal: Za občinski odbor in župana ni treba izbirati študirane ljudi, dobro pa je, če znajo malo brati in pisati.« — Za duhovnike bi bilo seveda najboljše, če še brati in pisati ne znajo, takšni občinski odbor vedno tako misli in ravna, kakor g. župnik hoče. V tem zmislu na Tuhinjskem rešujejo ti gospodje tudi šolska vprašanja. Ali ni sramotno, da v celi fari Sela še v letu 1911 nimajo niti enorazredne ljudske šole, v Špitaliču jo niso imeli do lanskega leta. Zdaj so jo sezidali, ker so jo kmetje zahtevali, razumevajoč velike koristi naobrazbe tudi za kmečki stan. Župnik ni maral šole, ne vidi rad ljudi, ki poznajo svet in so videli in slišali že bolj izobražene ljudi kakor je fajmošter, ki zna samo duše pasti in telesa po kaprološko komandirati. V Šmartnu je nad sto otrok v enem razredu, kje je mogoče zahtevati od g. učitelja uspehe pri pouku. Na Lokah že nekaj let kmetje sami prosijo za dovoljenje, da si zgradijo lastno šolo. Pa kaj, gospod fajmošter je pisal okrajnemu glavarju, da tako daleč noče hoditi poučevat verouka. Tuhinjeci vedimo, da je dandanes v izobrazbi moč in bogastvo, neizobraženci so duševno zaslužnjeni, telesno pa hlapčevski narod — in takega vas hočejo imeti vsi oni, ki vam ne privoščijo šol.

g Iz Debrave pri Polnartu. »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!« tako reči smo večkrat slišali našega župnika, ki sliši na ime Jože Vrankar, in katerega je pred dobrimi tremi leti poslal škof v našo faro, da ukaj pase podrejene mu ovčice in jagnjeta. Res lepe so one Kristusove besede, a le škoda, da se naš župnik tako malo po njih ravna. V času, ko še ni bilo tega župnika pri nas, takrat Dobravci nismo poznali medsebojnega strankarskega sovraštva, takrat se nismo razločevali: ta je liberalce, ta klerikalce, ta socialiste itd., kakor je žalibog sedaj. Prej smo živeli lepo v miru, kmet s kmetom, delavec z delavcem in obratno. Danes pa, če se le kdo ne strinja z Vrankarjevimi nazori, je že liberalce in bogve kaj še vse. Vrankar je tisti, ki je napravil razdor med nami, on vedno kujska kmeta proti kmetu itd., njemu bi mu morale biti, na čelu tega članka zapisane besede, res svete, po teh bi se moral ravnati. Kot katoliški duhovnik bi se moral brigati le za cerkvene stvari in bi moral na svoje podrejene mu farane vplivati z dobrim zgledom. Ali kako naj človek, ki dela le zdražbe, vpliva na druge z dobrim vzgledom? Po našem skromnem mnenju tega ni mogoče! Še nam je znan slučaj, ko so priredili kmetje veselico v prid kmetijski podružnici. Takrat je našel spravljen procesijo za dež skupaj in jo peljal v Kropo, samo da bi se kdo ne udeležil veselice! In mnogo je še podobnih slu-

čajev, pri katerih ga je strankarska strast tako prevzela, da ni vedel, kaj bi počel. Odlikoval se je posebno pri zadnjih občinskih volitvah. Svoje agitatorje je učil na razne načine, kako naj postopajo, da jim bodo ljudje rajši verjeli. Skratka: naš župnik se bolj ravna po geslu: škoduj svojemu bližnjemu! Namesto da bi sejal ljubezen, pa seje prepir med nas. Svetujemo mu, naj se ravna po Kristusovem nauku, še je čas, da popravi, kar je zagrešil. Če se od priprostege kmeta zahteva, da naj bo prijazen s svojimi sosedi, moramo tembolj zahtevati to od župnika, saj je vendar on naš pastir, ne pa obratno. Le čudimo se, kako je prišel ponedeljkov »Slovenec« do tega, da se huduje čez »Slovenski Dom«, ki piše sem pa tje kaj čez duhovnike. Vsaj ni čuda, če piše. Če bi bili vsi taki, kot je naš župnik, piše še stokrat premalo! Upamo, da se nas je razumelo! — F a r a n.

g Mošnje. Dne 10. oktobra so se vršile v mošenjski občini občinske volitve po novem občinskem volilnem redu. Občani niso bili zadovoljni s sedanjim občinskim odborom, največ zaradi občinske naklade na žganje. Vsak posestnik ima več ali manj slabega sadja, katerega žgejo v domače žganje. Tudi od tega so morali plačati dave. Občani sodijo, da je ta davek krivičen, ker ga nimajo tudi okoliške občine. Vsled tega se je pričel odpor in nastala je samostojna stranka brez duhovščine. Občina obstoji iz treh fara: Mošnje, Ljubno in Leše. Brezje je pod mošenjsko faro. — Agitirali so na obeh straneh do zadnjega moža. V občinskem odboru je bila dosedaj tretjinska opozicija. Po novih volitvah pa je razmerje sledeče: Samostojni imajo ves I. razred in namestnike, t. j. 7 odbornikov; dalje podžupana mošenjskega 1 odbor. — V II. razredu 1 odbornika. — V III. razredu 3 odbornike in namestnike. Razmerje v občinskem odboru bo od sedaj 12 : 12. Samostojnim je manjkalo le prav malo število glasov, da niso prodrli popolnoma v III. razredu. Skrutinij je bil končan šele v petek zvečer ob 9. Občina ima čez 700 volilcev.

g Dovje. Ponoči med 5. in 6. oktobrom so bili zgornji Savski dolini, posebno na Dovjem, Jesenicah in v Kranjski gori, veliki nalivi. V okolici Dovjega se je utrgal oblak. Celo noč je divjala silna nevihta. Hudourniki so zelo narasli ter državno železnico, državno cesto in v obližju ležeča polja in travnike grozno opustošili. Posebno hudo je razsajal potok Presušnik, ki je državno cesto in državno železnico na daljše proge popolnoma razdejal. Ravnotako je razsajala Mlinica, Dovršnik pri Hrušici. Skozi vas Dovje teče Dovški potok, ki se je izpremenil v strahovito deročo hudournik. Ponoči se je nabralo v strugi hlodov in skalovja in voda je na obeh straneh udrla čez polje, katero je grozovito zasužila. Treba bo tisoče in tisoče voz peska proč odpeljati. Na drugih krajih je voda odnesla rodovitno zemljo v Savo. V petek

so posestniki odstranili vse zapreke, da je voda mogla teči zopet po svoji strugi, narkar je voda v kratkem času preplavila železnico in jo razdrila. Na lice mesta je prišel c. kr. okrajni glavar iz Radovljice ter je odredil, da se napelje potok zopet na polje, da se na ta način prepreči še večja škoda na železničnem tiru. Škoda na Dovjem se je uradno cenila, ravnotako tudi na Jesenicah in v Kranjski gori. Na Dovjem so škodo cenili čez 32.000 kron, skupno z Jesenicami in s Kranjsko goro pa znaša škoda 60 do 70 tisoč kron.

g Ribče pri Moravčah. V nedeljo dne 8. t. m. so bile tukaj občinske volitve, pri katerih je samostojna kmetska stranka od prvega do zadnjega moža zmagala. Niti eden od kaplana Demšarja predlagan mož ni prišel v odbor. Kaplanček je torej dobil obljubljeni breo.

o Notranjske novice o

n Erzelj. Prihodnjo nedeljo, 22. t. m., pridite vsi na veliko plesno veselico, ki jo priredijo tukajšnji fantje v prostorih g. Pregelja na Erzelju. Začetek točno ob treh popoldne. Svirala bo slavna godba iz Proseka.

n Iz Vipave. Na pritisk naše agitacije o priliki občinskih volitev je načelnik vipavskega gozdnega odseka, deželni poslanec Perhavec, vendar čutil potrebo po dveh letih, razpoložiti gozdnim opravičencem račune za leto 1909 in 1910 na vpogled. Ne storil bi tega še sedaj ne, saj je bil prepričan, da dobro krščansko ljudstvo vse mirno potrpi in računov ne bo zahtevalo, da se mu le vsako leto izkaže gotovo množino lesa iz skupnega občinskega gozda. Gospod poslanec se je pa pri občinski volitvi prepričal, da je ono dobro ljudstvo sito absolutizma klerikalnih mogotcev, da je začelo spregledovati in da zahteva in bo vedno bolj zahtevalo svojih pravic, a tudi jasnih računov od svojih dosedanjih gospodarjev. Ljudstvo je prišlo do prepričanja, da ni naša vera v nevarnosti, pač pa so v nevarnosti gospodarske koristi kmetskega prebivalstva povsod tam, kjer gospodarijo klerikaleci z geslom: »za sveto vero!« To nam spričujejo ravnokar razpoloženi gozdni računi poslanca Perhaveca. Ti so na kratko rečeno, v popolnem neredu; iz računov se sploh ne more nihče za gotovo prepričati o pravem gospodarskem stanju našega skupnega gozda. Posameznih postavkov računa g. Perhavec sploh ne ve pojasniti, sešteta ni malodane nobena stran pravilno. Pač pa se iz računa, ako ga smemo tako imenovati, razvidi, da se gospodje gozdnega odseka pri svojem delu niso zapustili. Za opravilo v gozdu zaračunali so si dnevno po 5 K, zraven tega pa so imeli še hrano, ki je obstajala navadno iz prašičje pečenke ali pršute, katera je zaračunana po 2 K 20 vin. za kg. Kje se je to kupovalo, nam ni znano in nas tudi ne zani-

ma. Gozdni opravičenci! Zdi se mi, da je Perhavecovo gospodarstvo v gozdu nam vsem le v škodo. Perhavec je tudi oni, ki deluje v zadnjem času proti razdelitvi gozda, zato smatram za potrebno, da ga že z ozirom na njega nervoznost pošljemo v »zasluženi« pokoj! Prepričan sem, da boste vsi, ki so vam mari lastne koristi, mojega mnenja. In za take ljudi se je v nedeljo pri pridigi zavzemal naš dekan Lavrič! Mi mu pa v obraz povemo, da se je začelo tudi po vipavski dolini daniti in da bo prej strta klerikalna nadvlada, kakor si gospodje mislijo. pri tem pa tudi javno pribijemo, da radi tega ne bode čisto nič trpela sv. vera.

Gozdni opravičenc.

n Košana. V »Slovenec« smo brali, da je pri občinskih volitvah v Košani sijajno zmagala lista S. L. S. v drugem in tretjem razredu. Da so klerikaleci sprejeli v svojo listo može naprednega mišljenja, ki so dobili večino glasov od naprednjakov — to »Slovenec« namenoma zamolči. Najdrastnejši dokaz, kako so si hoteli favrovske gospodje do večine pomagati, podaja sklep volilne komisije glede volitve odbornika katastralne občine Ostrožno Brdo. Vsi volileci — bilo jih je nad 90 — so volili soglasno uglednega gospodarja gosp. Matijo Ambrožiča iz Nove Sušice za odbornika, le Matija Ambrožič ni dal sebi glasu in je volil nekega drugega mesto sebe. Suhorski »gospod« je bil nad takim izidom grozno razjarjen. Vpil je na volilno komisijo, da ne sme proglasiti g. Ambrožiča odbornikom, ker on ni občan občine košanske. Volilna komisija je v svoji skromnosti mislila, da je g. Bojanc, kot kurat suhorski in znani veliki abstinent, bolj podkvevan o novem občinskem volilnem redu in mu je ugodila. Izvoljen, oziroma proglašen za odbornika je bil oni, ki je dobil Ambrožičev glas, ne pa g. Ambrožič, ki je dobil nad 90 glasov. Kunštni Bojanc se je, seveda, grozno blamiral. G. Ambrožič je večji posestnik in davkoplačevalec v katastralni občini Ostrožno Brdo, ki meji z Novosušico, kjer ima g. Ambrožič svoj dom. On je tedaj po § 6. občinskega reda občan občine košanske in ima v tej občini svojo aktivno in pasivno volilno pravico. Po § 37 se ga pač ne more, ako je voljen za odbornika, izvoliti za svetovalca občine košanske, ker ne biva v občini košanski. Ni pa zakona in tudi ne pametnega razloga, ki bi mu branil biti odbornik one občine, kjer plačuje občini precejšnje občinske doklade. Ta slučaj nam jasno dokazuje, kako drzni in naivni so naši »gospodje« na deželi in kako terorizirajo svoje volilce, ki so tako pohlevni, da se ne upajo upreti takemu nasilstvu. Tako brihtnih Bojancev ima naš škof veliko v naši lepi kranjski deželi.

n Zgornja Idrija. Od 11. do 30. oktobra je v občinskem uradno razgrnjen občinski volilni imenik na ogled. Volilcev je I. razredu 86, v II. 176 in v III. razredu 554, vsega skupaj 816. Da se ne bo zgodilo, ka-

kor pri zadnjih volitvah, ko so klerikalci vpisali v volilni imenik 20 in 22 let stare ljudi, je dolžnost vsakega somišljenika, da se sam osebno briga za volilni imenik.

n Vipava. V našem trgu se v kratkem stalno naseli havbiceen-regiment, čigar polovica bo v trgu samem, druga polovica pa v Palah pri Šturijah. V Vipavi bodo čete in konji nastanjeni v graščini in k njej pripadajočih hlevih, v Palah pa v opuščeni tovarni bakra. Tako bo Vipava poleg Ljubljane edini kraj na Kranjskem z vojaško posadko.

n Iz Dol. Logatca. Poročil se je 16. t. m. g. Anton Jelenc, tovarnar in posestnik na Brodu z gđ. Angelo Gimpeljevo iz Šušic na Dolenjskem. Pevski zbor „Sokola“ je novoporočencema na predvečer poroke priredil serenado. Vrli ženin je pri tej priliki daroval za „Sokolski dom“ 50 K, za kar mu izreka odbor imenovanega društva tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. — V isti namen je daroval br. Gregor Tršar 20 K kot izgubljeno stavo.

n Iz Gor. Logatca. Posestnik in trgovec g. Valentin Lapajne iz Idrije si je pred kratkem omislil avtomobil, ki bo osebemu in tovarnemu prometu med Idrijo in Logatcem. Avtomobil ima težo 2500 kg ter prostora za 35 ljudi ali 4500 kg blaga. V Logatec prihaja ob takem času, da ima direktno zvezo z vlaki, ki vozijo proti Ljubljani oziroma Trstu. Iz Idrije gre ob 6. uri zjutraj ter ob 12. uri opoldne, iz Logatca pa ob 9. uri dopoldne in ob 1/4. uri popoldne. Ob nedeljah vozi le, če se ga prenaoči. — S to novo napravo ni le Idrijčanom v prvi vrsti ustrezno temveč tudi izletnikom in trgovskim potnikom, ki so bili do sedaj navezani na dolgočasno vožnjo s pošto oziroma na drage vozove logaških ali idrijskih voznikov. Vožnja iz Logatca v Idrijo stane z avtomobilom samo 2 K. Zaradi kontrole je g. Lapajne vpeljal vozne listke, ki se dobijo v Logatcu v restavraciji Hodnik v Idriji pa v njegovi trgovini.

Po slovenskih deželah

š Št. Lenart pri Trbovljah. (Ne z goda.) Dne 8. oktobra je šla 12letna rudarjeva hči Alojzija Kamlanek mlinu posestnice Marije Logar, da bi prinesla iz potoka vodo. Pri tem je hotela ustaviti z roko mlinsko kolo, ki pa jo je zgrabilo za obleko in potegnilo za seboj. Na njene klice je prihitel neki rudar ter jo nezavestno rešil iz nevarnega položaja. Težko ranjeno so oddali v rudniško bolnico.

š Podgradje pri Ljutomeru. (Otrok zgorel.) Viničarju J. Fekonji je triletni otrok z vžigalicami zažgal posteljo, v kateri je ležal. Postelja je zgorela, otroka so pa našli vsega ožganega in mrtvega. Drugi, devet mesev stari otrok, ki je ležal zraven goreče postelje v zibelki, je ostal

nepoškodovan, ker se cgenj še ni oprijel zibelke in so ga še pravočasno pogasili.

š Nečloveška hči. Te dni je napravil nekdo orožništvu ovadbo, da ravna neka Helena Kolar v Škofji vasi skrajno grdo in sirovo s svojim očetom, ki je že 81 let star in mora vsled slabosti vedno ležati. Orožniki so nato šli h Kolarju in so ga našli dobesedno mišijeno, vsega gnjilega na postelji. Bil je ves poln gnojnih ran in pokrit z lastnim blatom, ker ga ni nikdo snažil. Starca so spravili nato v celjsko bolnišnico, hči pa ovadili.

p Koritnica. (Snežni plaz odnesel dva moža.) V ponedeljek, dne 9. oktobra, sta šla dva moža in sicer Štefan Štrukelj iz Koritnice in Andrej Marka iz Loga pod Mangartom, iskat koštrune na planine. Ker pa je tiste dni zapadel po planinah sneg, sta zašla na kraj strmine. Snežni plaz se je odtrgal in pobral s seboj oba moža. Marka so dobili domačini še isti večer na kraju nesreče precej poškodovanega, Štruklja pa šele v torek popoldne, zasutega in mrtvega. Pokojnik je zapustil vdovo s tremi otroci.

p Gradina pri Poreču. Tu je zbolela 16. oktobra 62letna Helena Velovič. Degnali so, da je zbolela za kolero.

Po svetu

*** Roparski napad na vlak.** Med postajama Valkany in Bescenyö na Ogrskem je skočilo več roparjev na vlak, ki je vozil z vso hitrostjo. Roparji so vlomili železni zabojo, ki je bil v vozu za sprevodnike, ter ukradli iz tega zaboja 2300 K. Sumijo, da so bili storilci odpuščeni železniški nastavljenici, ki so pa ušli.

*** Na smrtni postelji priznal umor.** V predmestju Oršove je umrl te dni 80letni kmet, ki je na smrtni postelji priznal, da je pred 61. leti pomoril svoje starejše brate in sestre, da je podedoval njihovo premoženje.

*** Roparski napad na župnišče.** Roparska tolpa je napadla župnišče v Vielicki in popolnoma oropala pisarno. Ko so roparji hoteli pobegniti, jih je iznenadil župnik, ki je večkrat na nje ustrelil. Vendar se je pa roparjem posrečilo uiti.

*** Sežiganje čarovnic.** V ogrski občini Hoszuaszo je že dlje časa morila kuga petrotno. Nevedno ljudstvo je mislilo, da ima tu čarovnica svoje prste vmes. In res je zvalilo krivdo na Marijo Teglas, ki je »prorokovala« na karte. Prebivalci so se napotili pred koč Marije Teglas, so čarovnico zvezali in ji zažgali koč nad glavo. Nesrečnica je obenem z bajto vred zgorela.

*** Grozen potres.** Kakor se poroča iz Severne Karoline in države Sonora v Ameriki, je divjal tam grozen potres, spremljan od divjega viharja. Štiri mesta so skoro popolnoma uničena in do šest sto ljudi je izgubilo življenje. Potres je nastal

okrog polnoči od 11. na 12. oktobra. Mesti Ortiz in Guajmas sta popolnoma, Almo in San Jose pa deloma pokončani. Mnogo hiš je bilo od morskih valov porušeni, ladje vržene na obrežje in na stotine ranjenih ljudi je valovje potegnilo v morje, kjer so utonile ali pa so jih požrli morski psi. Najbrže je pa število mrtvih še večje. Na tisoče ljudi, ki so brez strehe, prenočuje na prostem.

*** Kranjec ponesrečil v švicarskih gorah.** Iz St. Gallena v Švici se poroča, da se je v soboto, dne 7. oktobra, na Šantisu ponesrečil posestnik Potočnik iz Kranjske in težko ranjen obležal v prepadu. Z velikim naporom so ga prenesli v bolnišnico. — Zdravniki upajo, da ga rešijo.

*** Velika nesreča na stavbi.** V Budimpešti se je v torek popoldne pri neki novi štirinadstropni stavbi podrl ves oder in pokopal 36 delavcev. Nekateri zasuti delavci so imeli tri metre podrtin na sebi. Dva delavca so našli mrtva, šest smrtonovarno, sedem težko, drugih pet pa lahko poškodovanih.

*** Očeta je umoril.** 68letni Aleksander Timar iz Velike Šalonte na Ogrskem se je zaljubil v nevesto svojega sina. Ker je bil oče bogat, se je hotela nevesta z njim poročiti. V nedeljo pa so našli starega ženina obešenega v svoji sobici. Preiskava je dooznala, da sta izvršila umor Timarjeva sinova deloma iz ljubosumnosti, deloma iz strahu, da ne izgubita dedščine.

Gospodarstvo

gd **Cene sladkorju** se zopet povišajo. Listi poročajo, da se bo sladkor zopet podražil za 4 vin. pri kilogramu. Tovarnarji in prekupci sladkorja se izgovarjajo, da se je vsled slabe letine podražila sladkorna pesa in druge tvarine. V Ameriki pa cena sladkorju pada. V septembru se je znižala za 5%.

gd **Vžigalice** se podražijo. Na Dunaju se je vršilo pretečeni teden zaupno zborovanje avstrijskih tovarnarjev vžigalic. Na tem zborovanju so se združili tovarnarji v kartel in sklenili povišati cene vžigalicam za 20%. Najbolj so se za podraženje vžigalic zavzemali nemški tovarnarji. Poljski tovarnarji iz Galicije pa so izjavili, da vžigalic ne bodo podražili, ampak bodo še od sedanje cene prispevali 3% v narodne svrhe.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 14. oktobra 1911.

Gradec: 51, 62, 81, 15, 67.

Dunaj: 51, 12, 42, 15, 21.

Dvignjene v sredo, dne 18. oktobra 1911.

Brno: 22, 37, 45, 14, 17.